Lífeyrissjóður Rangæinga

Ársreikningur 2015

Lífeyrissjóður Rangæinga
Suðurlandsvegi 3
850 Hella

Kennitala: 660472-0299

EFNISYFIRLIT

Skýrsla og áritun stjórnar........ 2

Áritun óháðs endurskoðanda........ 3

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris........ 4

Efnahagsreikningur........ 5

Yfirlit um sjóðstreymi........ 6

Skýringar........ 7

Sundurliðanir með ársreikningi........ 14

Kennitölur - Fimm ára yfirlit........ 16

Fjárfestingarstefna 2016 - Útdráttur........ 17

SKÝRSLA OG ÁRITUN STJÓRNAR

Meginstarfsemi sjóðsins

Lífeyrissjóður Rangæinga starfar samkvæmt lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða nr. 129/1997 og hefur til þess fullgilt starfsleyfi. Meginstarfsemi sjóðsins felst í rekstri samtryggingasjóðs. Sjóðurinn er aðili að "Samkomulagi um skiptingu örorkuáhættu lífeyrissjóða" sem Landsbankinn hf. hefur umsjón með. Tilgangur þessa samkomulags er að uppfylla ákvæði framangreindra laga um áhættudreifingu hjá sjóðnum og tekur mið af fjölda sjóðfélaga sem þarf að lágmarki vera 800 samkvæmt lögum. Fjöldi sjóðfélaga hjá sjóðnum hefur um nokkurra ára skeið verið hærri en lágmarkið, stjórn hefur þó metið það svo að rétt sé að viðhalda aðild að samkomulaginu.

Starfsemin á árinu

Alls greiddu að meðaltali 909 sjóðfélagar iðgjöld til sjóðsins á árinu. Iðgjöld námu alls um 446,7 milljónum kr. og hækkuðu um 12% frá fyrra ári. Lífeyrisgreiðslur sjóðsins á árinu námu um 235,1 milljón kr. og hækkuðu um 13,2% frá fyrra ári. Lífeyrisþegar voru 593 að meðaltali á árinu og í árslok 2015 áttu 10.258 sjóðfélagar réttindi í sjóðnum. Þóknanir til stjórnar og endurskoðunarnefndar námu 6 milljónum kr. á árinu 2015.

Raunávöxtun á eignum lífeyrissjóðsins var 6,68% á árinu samanborið við 4,23% raunávöxtun 2014. Ágæt niðurstaða borið saman við 3,5% viðmið skuldbindinga. Eignir sjóðsins í erlendri mynt eru einungis 6,54% af heildareignum sjóðsins sem verður að teljast lágt hlutfall.

Eignasafn sjóðsins stendur traustum fótum. Verðbréfaeign sjóðsins er að mestu í skuldabréfum með ábyrgð ríkisins, í dreifðu safni innlendra og erlendra hlutabréfa og í innlánum.

Það er álit stjórnar sjóðsins að allar upplýsingar, sem nauðsynlegar eru til að glöggva sig á stöðu hans í árslok, rekstrarárangri ársins og fjárhagslegri þróun, komi fram í ársreikningnum.

Hrein eign

Hrein eign sjóðsins nam í árslok 2015 9.333,9 milljónum kr. og hefur hækkað á árinu úr 8.368,4 milljónum kr. eða um 965,5 milljónir kr.

Fjárhagsleg áhættustjórnun

Lífeyrissjóður Rangæinga hefur gert samning við Arion banka og tók hann við umsjón og eignastýringu sjóðsins í árslok 2012. Árið 2015 er þriðja heila starfsárið í rekstri sjóðsins undir þessum formerkjum. Enginn starfsmaður var hjá sjóðnum á árinu. Framkvæmdastjóri sjóðsins er starfsmaður Arion banka. Arion banki leitast við að annast ávöxtun fjármuna sjóðsins með sem hagkvæmustum hætti og virkri eignastýringu. Stjórn sjóðsins hefur haft eftirlit með ráðstöfun eigna sjóðsins í samræmi við ákvæði laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, samþykktir sjóðsins og starfsreglur stjórnar.

Fjármálaeftirlitið setti í mars 2015 nýjar reglur nr. 335/2015 um ársreikninga lífeyrissjóða, sem gilda áttu fyrir árið 2015. Nýju reglurnar munu leiða til breytinga á framsetningu og mati verðbréfa í ársreikningi sjóðsins og heimila mat skuldabréfa á gangvirði. Þá munu kröfur um aðrar upplýsingar í ársreikningnum breytast nokkuð. Sjóðurinn nýtir heimild til að fresta upptöku nýju reglnanna, að því leyti sem heimilt er, og er ársreikningur 2015 því gerður í samræmi við eldri reglur nr. 55/2000. Óverulegar breytingar eru því gerðar á framsetningu yfirlits um breytingar á hreinni eign og efnahagsreiknings sjóðsins að þessu sinni en upplýsingagjöf í skýringum er aukin til samræmis við breyttar reglur um ársreikninga lífeyrissjóða.

Stjórn og framkvæmdastjóri Lífeyrissjóðs Rangæinga staðfesta hér með ársreikning þennan með undirskrift sinni.

Hellu, 19. apríl 2016

Í stjórn Lífeyrissjóðs Rangæinga

Már Guðnason, stjórnarformaður

Óskar Pálsson

Eydís Þ. Indriðadóttir

Guðrún Elín Pálsdóttir

Framkvæmdastjóri

Þröstur Sigurðsson

ÁRITUN ÓHÁÐS ENDURSKOÐANDA

Til stjórnar og sjóðfélaga Lífeyrissjóðs Rangæinga

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Lífeyrissjóð Rangæinga fyrir árið 2015. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga. Stjórn og framkvæmdastjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu ársreiknings, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Ábyrgð endurskoðenda

Ábyrgð okkar felst í því áliti sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar. Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Samkvæmt þeim ber okkur að fara eftir settum siðareglum, skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg vissa fáist um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka.

Endurskoðun felur í sér aðgerðir til staðfestingar á fjárhæðum og skýringum í ársreikningnum. Val endurskoðunaraðgerða byggir á faglegu mati endurskoðandans, meðal annars á þeirri hættu að verulegir annmarkar séu á ársreikningnum, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka. Við áhættumatið er tekið tillit til þess innra eftirlits sjóðsins sem varðar gerð og framsetningu ársreikningsins, til þess að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits sjóðsins. Endurskoðun felur einnig í sér mat á þeim reikningsskilaaðferðum og matsaðferðum sem stjórnendur nota við gerð ársreikningsins sem og mat á framsetningu hans í heild.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Álit

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu sjóðsins á árinu 2015, efnahag hans 31. desember 2015 og breytingu á handbæru fé á árinu 2015, í samræmi lög um ársreikninga og settar reikningsskilareglur og reglur Fjármálaeftirlitsins um ársreikninga lífeyrissjóða.

Kópavogur, 19. apríl 2016

Deloitte ehf.

Pálína Árnadóttir

löggiltur endurskoðandi

YFIRLIT UM BREYTINGU Á HREINNI EIGN TIL GREIÐSLU LÍFEYRIS ÁRIÐ 2015

	Skýr.	2015	2014
Iðgjöld	2		
Iðgjöld sjóðfélaga		138.400	123.395
Iðgjöld launagreiðenda		287.465	257.776
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	26	(1.297)	(1.097)
Sérstök aukaframlög	27	22.096	18.623
		446.664	398.697
Lífeyrir			
Lífeyrir	11	229.499	202.831
Annar beinn kostnaður vegna örorkulífeyris	12	5.634	4.930
		235.133	207.761
Fjárfestingartekjur			
Tekjur af eignarhlutum	4,13	82.078	62.677
Vaxtatekjur og gengismunur	4,14	721.497	407.883
		803.575	470.560
Fjárfestingargjöld			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	29	29.564	26.587
Önnur fjárfestingargjöld		3.185	5.286
		32.749	31.873
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	29	24.189	21.753
Aðrar tekjur			
Aðrar tekjur	30	7.314	5.604
Hækkun á hreinni eign á árinu		965.482	613.474
Hrein eign frá fyrra ári		8.368.391	7.754.917
Hrein eign til greiðslu lífeyris		9.333.873	8.368.391

EFNAHAGSREIKNINGUR 31. DESEMBER 2015

	Skýr.	2015	2014
Fjárfestingar			
Verðbréf með breytilegum tekjum	5,16,17	2.707.644	2.251.017
Verðbréf með föstum tekjum	5,16	5.546.792	5.168.736
Bankainnstæður	1	799.705	679.387
		9.054.141	8.099.140
Kröfur			
Kröfur á launagreiðendur	6	49.884	50.437
Aðrar kröfur	20	7.231	11.174
		57.115	61.611
Aðrar eignir			
Rekstrarfjármunir og aðrar efnislegar eignir	7,21	317	390
Sjóður og veltiinnlán	8,31	243.735	222.901
		244.052	223.291
Eignir samtals		9.355.308	8.384.042
Viðskiptaskuldir			
Aðrar skuldir		21.435	15.651
Skuldir samtals		21.435	15.651
Hrein eign til greiðslu lífeyris		9.333.873	8.368.391

YFIRLIT UM SJÓÐSTREYMI 2015

	Skýr.	2015	2014
Inngreiðslur			
Iðgjöld	2	456.302	406.631
Fjárfestingartekjur	3	59.365	113.091
Afborganir verðbréfa		444.526	399.950
Seld verðbréf með breytilegum tekjum		460.279	635.524
Seld verðbréf með föstum tekjum		221.502	33.700
Aðrar inngreiðslur		7.294	5.604
		1.649.268	1.594.500
Útgreiðslur			
Lífeyrir		234.881	208.160
Fjárfestingargjöld		3.185	5.286
Rekstrarkostnaður án afskrifta		53.289	47.217
		291.355	260.662
Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum og annarri fjárfestingu		1.357.913	1.333.838
Kaup á verðbréfum og önnur fjárfesting			
Keypt verðbréf með breytilegum tekjum		507.630	323.822
Keypt verðbréf með föstum tekjum		709.131	977.593
Bankainnstæður, breyting		120.318	125.126
		1.337.079	1.426.541
Hækkun (lækkun) á sjóði og veltiinnlánum		20.834	(92.703)
Sjóður og veltinnlán í ársbyrjun		222.901	315.604
Sjóður og veltiinnlán í lok tímabilsins		243.735	222.901

SKÝRINGAR

REIKNINGSSKILAAÐFERÐIR

1. Grundvöllur reikningsskila

Ársreikningur Lífeyrissjóðs Rangæinga fyrir árið 2015 er gerður í samræmi við lög nr. 3/2006 um ársreikninga, lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og reglur Fjármáleftirlitsins nr. 55/2000 um ársreikninga lífeyrissjóða. Í öllum meginatriðum er beitt sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður. Ársreikningurinn er gerður í íslenskum krónum.

Nýjar reglur nr. 335/2015 um ársreikninga lífeyrissjóða tóku gildi 11. mars 2015. Samkvæmt 52. grein þeirra reglna eiga þær að koma til framkvæmda við gerð ársreikninga fyrir árið 2015. Í 52. gr. a. er lífeyrissjóðum heimilað að vinna ársreikninga vegna reikningsskilaársins 2015 í samræmi við reglur nr. 55/2000. Lífeyrissjóður Rangæinga nýttir sér þá heimild. Að auki skal í skýringum sjóða sem nýta sér heimildina veita upplýsingar um þóknanir og kostnað samkvæmt lið 3.7 Fjárfestingargjöld í 10. gr. reglna nr. 335/2015 og samkvæmt ákvæðum 40. og 41. gr. reglnanna.

Lífeyrissjóðurinn hefur endurskilgreint og endurflokkað bankainnstæður þannig að bankainnstæður sem eru í samræmi við fjárfestingarstefnu eru nú flokkaðar sem fjárfestingar en ekki færðar undir liðinn aðrar eignir. Þetta hækkar bókfærðar fjárfestingar í samanburðartölum sjóðsins um 679,4 milljónir kr. og eru aðrar eignir í sjóðnum þá að sama skapi lægri sem þessu nemur.

Við gerð reikningsskilanna þurfa stjórnendur að meta ýmis atriði og gefa sér forsendur um mat á eignum, skuldum, tekjum og gjöldum. Þó svo mat þetta sé samkvæmt bestu vitund stjórnenda geta raunveruleg verðmæti þeirra liða sem þannig eru metnir reynst önnur en niðurstaða samkvæmt matinu.

Fjárfestingar eru færðar niður vegna óvissu um innheimtu. Hér er ekki um endanlega afskrift að ræða en myndaður er mótreikningur, sem mæta á þeim kröfum er kunna að tapast. Niðurfærslan er byggð á mati á tapsáhættu gagnvart einstökum kröfum og gagnvart kröfunum í heild.

2. Iðgjöld

Iðgjöld sjóðfélaga og launagreiðenda eru bókfærð þegar þau skapa réttindakröfu á sjóðinn.

3. Lífeyrir

Undir lífeyri falla greiðslur til sjóðfélaga og skiptast þær í ellilífeyri, makalífeyri, örorkulífeyri og barnalífeyri. Auk þess beinn kostnaður sem fellur til vegna örorkulífeyrisúrskurða og gjalds til starfsendurhæfingarsjóðs.

4. Fjárfestingartekjur

Vaxtatekjur eru af verðbréfum með fastar tekjur, bundnum bankainnstæðum, auk vaxtatekna af iðgjöldum og veltiinnlánum.

Arðstekjur eru tekjufærðar þegar ákvörðun aðalfundar um arðgreiðslu í viðkomandi félögum liggur fyrir.

Gangvirðisbreytingar eru færðar í rekstrarreikning vegna skilgreindra fjáreigna á gangvirði.

Viðskipti í öðrum myntum en íslenskum krónum eru umreiknuð yfir í íslenskar krónur á gengi viðskiptadags. Gengismunur sem myndast við greiðslu og innheimtu krafna er færður í rekstrarreikning sem og áfallinn gengismunur á eignir í árslok.

5. Fjárfestingar

Verðbréfum í eigu sjóðsins er skipt í verðbréf með breytilegum tekjum og verðbréf með föstum tekjum.

Verðbréf með breytilegum tekjum eru framseljanleg verðbréf svo sem hlutabréf og hlutdeildarskírteini verðbréfasjóða. Þau verðbréf með breytilegum tekjum sem skráð eru á skipulegum verðbréfamarkaði eru eignfærð á markaðsverði í árslok. Verðbréf í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknuð í íslenskar krónur á gengi í árslok 2015.

Verðbréf með föstum tekjum eru framseljanleg skuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum. Hér er átt við bréf sem t.d. eru bundin við vísitölu eða gengi gjaldmiðla hvort sem vextir eru fastir eða hafa tiltekna vaxtaviðmiðun. Verðbréf með föstum tekjum eru færð til eignar miðað við ávöxtunarkröfu þeirra á kaupdegi.

Fjármálagerningar sem skráðir eru á skipulegum verðbréfamarkaði sem er virkur og verðmyndandi eru metnir á markaðsverði í árslok 2015. Virði annarra fjármálagerninga er háð mati lífeyrissjóðsins að teknu tilliti til markaðsaðstæðna.

6. Kröfur á launagreiðendur

Kröfur eru færðar á nafnverði.

7. Skrifstofuáhöld og tölvubúnaður

Afskriftir skrifstofuáhalda og tölvubúnaðar eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti af stofnverði.

Afskriftarhlutföll eru eftirfarandi:

Skrifstofuáhöld	10%
Tölvubúnaður	20%

8. Handbært fé

Handbært fé og jafngildi þess eru færð í efnahagsreikning á kostnaðarverði. Handbært fé samkvæmt sjóðstreymi samanstendur af óbundnum bankainnstæðum í erlendum gjaldmiðlum og íslenskum krónum.

9. Skuldbindingar

Skuldbindingar eru færðar upp í efnahagsreikningi ef líklegt þykir að sjóðurinn verði fyrir fjárhagslegum útgjöldum í framtíðinni vegna tiltekins atburðar eða viðskipta og hægt er að meta fjárhæðina með áreiðanlegum hætti.

10. Áhættustjórnun

Starfsemi sjóðsins hefur í för með sér margvíslega áhættu s.s. áhrif breytinga á gengi hlutabréfa, gengi erlendra gjaldmiðla og vaxtabreytingar. Áhættustjórnun sjóðsins beinist að aðgerðum til þess að draga úr þessum áhættuþáttum.

Eignastýring er í höndum Arion banka, samkvæmt samningi um rekstur sjóðsins. Arion banki hf. annast fjárvörslu með virkri eignastýringu innan ramma fjárfestingarstefnu sjóðsins hverju sinni.

Engir framvirkir gjaldeyrissamningar, valréttir eða afleiðusamningar eru í gildi hjá sjóðnum.

LÍFEYRIR

11. Lífeyrir greinist þannig

	2015	2014
Ellilífeyrir	167.505	154.956
Örorkulífeyrir	50.906	41.022
Makalífeyrir	6.747	6.885
Barnalífeyrir	2.449	2.190
	227.607	205.053
Uppgjör samkvæmt örorkusamkomulagi lífeyrissjóða	1.892	(2.222)
	229.499	202.831

12. Kostnaður vegna örorkulífeyris greinist þannig

	2015	2014
Kostnaður vegna örorkumats	4.278	3.686
VIRK - Starfsendurhæfingarsjóður	1.356	1.245
	5.634	4.930

Samkvæmt lögum nr. 60/2012 um atvinnutengda starfsendurhæfingu og starfsemi starfsendurhæfingarsjóða skulu lífeyrissjóðir inna af hendi sérstakt gjald til VIRK - Starfsendurhæfingarsjóðs vegna sjóðfélaga sem nemur sömu fjárhæð og greidd hefur verið til þess sama starfsendurhæfingarsjóðs af atvinnurekendum sem greiða til sjóðsins. Atvinnurekendur skulu greiða til starfsendurhæfingarsjóðs 0,13% af iðgjaldsstofni. Frá og með 1.1.2016 skal gjaldið nema 0,10% af iðgjaldsstofni. Upptaka gjaldsins hófst þann 1. október 2012.

FJÁRFESTINGARTEKJUR

13. Tekjur af eignarhlutum greinast þannig

	2015	2014
Arður af innlendum hlutabréfum	15.392	64.396
Gangvirðisbreyting hlutabréfa	66.686	(1.719)
	82.078	62.677

14. Vaxtatekjur og gengismunur greinist þannig

	2015	2014
Verðbréfasjóðir	350.350	120.247
Skuldabréf	330.812	239.834
Bankainnstæður	37.316	42.776
Dráttarvextir af iðgjöldum	3.019	5.027
	721.497	407.883

15. Breyting á niðurfærslu

Engin breyting er á varúðarniðurfærslu og endanlegum afskriftum í yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris vegna ársins 2015. Sama á við um samanburðarárið 2014.

Aðferð við útreikning niðurfærslu verðbréfaeignar tekur mið af sértækri niðurfærslu eigna með tapsáhættu.

FJÁRFESTINGAR

16. Verðbréf greinast þannig

	2015	2014
Verðbréf með breytilegum tekjum		
Innlend hlutabréfaeign	445.939	328.496
Innlendir hlutabréfasjóðir	1.232.224	927.348
Innlendir skuldabréfasjóðir	648.163	664.889
Erlend hlutabréfaeign	35.379	16.356
Erlendir hlutabréfasjóðir	221.303	276.425
Erlendir skuldabréfasjóðir	124.636	37.503
	2.707.644	2.251.017
Verðbréf með föstum tekjum		
Innlend húsnæðisbréf og ríkisbréf	4.292.183	4.275.118
Erlend ríkisbréf	52.546	51.457
Innlend bankabréf	442.826	185.605
Innlend skuldabréf	640.949	540.720
Erlend skuldabréf	118.288	115.836
	5.546.792	5.168.736

Bókfært virði skuldabréfa sjóðsins er 5.547 milljónir kr. í árslok 2015. Þar af eru skuldabréf útgefin af Búnaðarbanka Íslands hf. (með ríkisábyrgð) metin á 578,0 milljónir kr. Í lok árs 2014 var bókfært virði skuldabréfa 5.169 milljónir kr. Þar af voru skuldabréf útgefin af Búnaðarbanka Íslands hf. (með ríkisábyrgð) metin á 653,4 milljónir kr.

17. Hlutabréfaeign greinist þannig

Skráð hlutabréf eru færð til eignar á markaðsverði í árslok 2015 en óskráð hlutabréf á nafnverði eða uppfærðu kaupvirði. Hlutabréf í Verkalýðshúsinu ehf. eru færð niður um 50%, sbr. skýringu nr. 24.

Innlend hlutabréfaeign	**2015**	**2014**
Skráð hlutabréf:		
Vátryggingafélag Íslands	25.546	34.540
Icelandair Group hf	95.580	21.571
Sjóvá-Almennar tryggingar hf	14.388	14.766
Marel hf.	38.532	0
Reitir fasteignafélag hf.*	99.954	62.546
Síminn hf.*	5.811	4.661
Tryggingamiðstöðin hf.	5.677	0
Hagar hf.	0	12.195
Reginn hf.	0	6.312
	285.488	156.590
Óskráð hlutabréf:		
Verkalýðshúsið ehf.	25.877	25.877
IEI slhf.	39.521	39.521
Eignarhaldsfélag Suðurlands hf.	7.500	7.500
Stoðir hf	5.226	3.809
Advania hf.	0	1.763
Reiknistofa lífeyrissjóða	1.332	1.332
Framtakssjóður Íslands GB slhf.	42	42
Eignarhaldsfélag lífeyrissjóða ehf.	18	18
Hampiðjan hf.	0	38.307
Veðskuld II slhf	21.258	14.881
HSV eignarhaldsfélag slhf.	21.723	25.000
SF VI slhf	22.489	13.500
Bakkastakkur slhf	12.965	357
Innviðir fjárfestingar slhf.	2.500	0
	160.451	171.906
Innlend hlutabréfaeign samtals	445.939	328.496
Erlend hlutabréfaeign		
Skráð hlutabréf:		
Bank Nordic	35.379	16.356
Innlend og erlend hlutabréfaeign samtals	481.318	344.852

*Reitir fasteignafélag hf. og Síminn hf. voru skráð í Kauphöll NASDAQ OMX á árinu 2015.

18. Verðbréf í erlendum gjaldmiðlum greinast þannig

	2015	2014
EUR	221.968	272.188
USD	334.647	209.033
DKK	35.378	16.356
	591.993	497.578

Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum:

	2015	2014
Eignir í erlendum gjaldmiðli	6,54%	6,71%
Eignir í íslenskum krónum	93,46%	93,29%
	100,00%	100,00%

19. Erlendir gjaldmiðlar

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð á gildandi gengi þess dags sem viðskiptin fara fram. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi í árslok. Gengismunur sem myndast er færður meðal fjárfestingartekna. Meðalkaupgengi Seðlabanka Íslands og árslokagengi var eftirfarandi:

		Meðalgengi ársins		Árslokagengi	
	Mynt	2015	2014	2015	2014
Evra	EUR	145,89	154,43	140,93	153,84
Bandaríkjadollar	USD	131,53	116,47	129,28	126,60
Sterlingspund	GBP	201,09	191,70	191,59	197,18
Dönsk króna	DKK	19,56	20,71	18,88	20,66

KRÖFUR

20. Kröfur

Kröfur á launagreiðendur vegna óinnheimtra iðgjalda í árslok 2015 námu 49,9 milljónum kr. samkvæmt efnahagsreikningi. Mat þeirra byggist á framkomnum skilagreinum vegna ársins 2015. Í árslok 2014 námu kröfur á launagreiðendur vegna óinnheimtra iðgjalda 50,4 milljónum króna.

Aðrar kröfur greinast þannig

	2015	2014
Krafa vegna endurgreiddrar umsýsluþóknunar	6.141	5.697
Krafa vegna örorkusamkomulags	303	5.152
Aðrar viðskiptakröfur	787	325
	7.231	11.174

AÐRAR EIGNIR

21. Aðrar eignir

Skrifstofuáhöld, tölvubúnaður og afskriftir greinast þannig

	Skrifstofu-áhöld	Tölvu-búnaður	Samtals 2015	Samtals 2014
Heildarverð 1.1.2015	1.456	468	1.924	1.924
Heildarverð 31.12.2015	1.456	468	1.924	1.924
Afskrifað áður	1.096	438	1.534	1.424
Afskrifað á árinu	73	0	73	110
Afskrifað samtals	1.169	438	1.607	1.534
Bókfært verð í árslok	287	30	317	390

TRYGGINGAFRÆÐILEG ÚTTEKT

22. Tryggingafræðileg úttekt

Í apríl 2016 var framkvæmd tryggingafræðileg athugun sem miðaðist við árslok 2015. Helstu niðurstöður úttektarinnar, miðað við að 3,5% ávöxtun náist á eignir sjóðsins umfram hækkun vísitölu neysluverðs næstu áratugina, voru þær að heildarskuldbindingar sjóðsins næmu 281,9 milljónum kr. umfram eignir sjóðsins og verðmæti framtíðariðgjalda miðað við árslok 2015.

	Áfallin skuldbinding	Framtíðar-skuldbinding	Heildar-skuldbinding 2015	Heildar-skuldbinding 2014
Eignir:				
Hrein eign til greiðslu lífeyris	9.333.900	0	9.333.900	8.368.400
Fjárfestingargjöld	(680.100)	0	(680.100)	(680.100)
Endurmat	(7.600)	0	(7.600)	3.900
Núvirði framtíðariðgjalda	0	7.127.900	7.127.900	6.078.600
Eignir samtals	8.646.200	7.127.900	15.774.100	13.770.800
Skuldbindingar:				
Ellilífeyrir	7.196.700	4.976.800	12.173.500	11.413.400
Örorkulífeyrir	1.062.100	1.365.400	2.427.500	2.182.800
Makalífeyrir	496.600	270.900	767.500	733.300
Barnalífeyrir	8.600	122.500	131.100	119.100
Rekstrarkostnaður	215.500	340.900	556.400	556.400
Skuldbindingar samtals	8.979.500	7.076.500	16.056.000	15.005.000
Eignir umfram skuldbindingar	(333.300)	51.400	(281.900)	(1.234.200)
Eignir í hlutfalli af skuldbindingum	(3,7%)	0,7%	(1,8%)	(8,2%)

ÖNNUR MÁL

23. Eignarhlutur í Framtakssjóði Íslands slhf. (FSÍ)

Eign Lífeyrissjóðs Rangæinga í Framtakssjóði Íslands slhf. er færð á nafnverði og er hún metin á 119,3 milljónir kr. í eignasafni sjóðsins. Samkvæmt upplýsingum frá Framtakssjóði Íslands slhf. þá er bókfært virði eignarhluta félagsins um 20,5 milljarðar kr. Jafnframt kemur fram að áætlað gangvirði sömu eignarhluta sé um 36,8 milljarðar kr. Ef tekið er mið af áætluðu gangvirði félagsins má ætla að endurmetin eign Lífeyrissjóðs Rangæinga í Framtakssjóði Íslands slhf. nemi rúmlega 215,2 milljónum kr.

Í lok árs 2014 var eign Lífeyrissjóðs Rangæinga í Framtakssjóði Íslands slhf. metin á 130,4 milljónir kr. í eignasafni sjóðsins. Samkvæmt upplýsingum frá Framtakssjóði Íslands slhf. var bókfært virði eignarhluta félagsins um 21,8 milljarðar kr. Jafnframt kom þá fram að áætlað gangvirði sömu eignarhluta hafi verið um 37,0 milljarðar kr. Ef tekið er mið af áætluðu gangvirði félagsins má ætla að endurmetin eign Lífeyrissjóðs Rangæinga í Framtakssjóði Íslands slhf. hafi numið rúmlega 216,6 milljónum kr.

24. Eignarhlutur í Verkalýðshúsinu

Í maí 2011 var stofnað félag um eignarhlut Verkalýðshússins í Suðurlandsvegi 1-3 ehf. Eignarhlutur Lífeyrissjóðs Rangæinga í Suðurlandsvegi 3 og millibyggingu sem bókfærður var á 31,8 milljónir kr. var lagður sem hlutafjárframlag til Verkalýðshússins ehf., en það félag á síðan 31% hlut í Suðurlandsvegi 1-3 ehf.

Eignarhlutur lífeyrissjóðsins í Verkalýðshúsinu ehf. er að nafnverði 51,8 milljónir kr. Í ársreikningi lífeyrissjóðsins fyrir árið 2011 voru hlutabréf í Verkalýðshúsinu ehf. færð niður um 50% og eru þau því bókfærð á 25,9 milljónir kr. í árslok 2015.

Í byrjun mars 2016 liggur fyrir loka staðfesting á samruna félaganna Verkalýðshússins ehf. og Suðurlandsvegar 1-3 ehf. Verkalýðshúsið ehf. er lagt niður og eigendur þess eignast beinan eignarhlut í Suðurlandsvegi 1-3 ehf. Við þessa breytingu, frá og með mars 2016, á Lífeyrissjóður Rangæinga 11,51% eignarhlut í Suðurlandsvegi 1-3 ehf.

25. Örorkubótasamkomulag

Sjóðurinn er aðili að samkomulagi sem Íslenski lífeyrissjóðurinn, Eftirlaunasjóður FÍA, Lífeyrissjóður Rangæinga, Lífeyrissjóður Tannlæknafélags Íslands og Hlíf gerðu sín á milli í desember 2006 um skiptingu örorkuáhættu lífeyrissjóða. Krafa sjóðsins vegna þessa er 303 þúsundir kr. og er hún tilkomin vegna áranna 2014 og 2015.

	2015	2014
Áætlun vegna örorkusamkomulags ársins	(1.751)	2.195
Örorkusamkomulag fyrra árs	2.054	2.957
	303	5.152

26. Réttindaflutningur og endurgreiðslur greinast þannig

	2015	2014
Réttindaflutningur til sjóðsins	170	468
Réttindaflutningur frá sjóðnum	(1.467)	(1.490)
Endurgreidd iðgjöld	0	(75)
	(1.297)	(1.097)

27. Sérstök aukaframlög

Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði	22.096	18.623

28. Áætluð umsýsluþóknun sjóða sem Lífeyrissjóður Rangæinga hefur fjárfest í

Meðalstaða eigna í innlendum verðbréfa-, fjárfestinga- og fagfjárfestasjóðum	1.952.899	1.967.673
Áætluð hlutdeild í umsýsluþóknun innlendra verðbréfa-, fjárfestinga og fagfjárfestasjóða	20.283	18.463
Kostnaður sem hlutfall af hreinni eign lífeyrissjóðsins	0,22%	0,22%
Meðalstaða eigna í erlendum verðbréfa-, fjárfestinga- og fagfjárfestasjóðum	333.586	295.113
Áætluð hlutdeild í umsýsluþóknun erlendra verðbréfa-, fjárfestinga og fagfjárfestasjóða	2.660	2.840
Kostnaður sem hlutfall af hreinni eign lífeyrissjóðsins	0,03%	0,03%

Við mat á áætluðum kostnaði sjóða sem fjárfest hefur verið í er tekið tillit til umsýslukostnaðar hjá annars vegar verðbréfa- og fjárfestingarsjóðum og hins vegar hjá fagfjárfestasjóðum sem eru á lista frá Fjármálaeftirlitinu dags. 10. febrúar 2016. Áætlaður kostnaður sjóðanna er umsýsluþóknun þeirra að teknu tilliti til afsláttar. Umsýslukostnaður sjóðanna er sem áður innifalinn í vaxtatekjum og gengismuni meðal fjárfestingartekna og afslátturinn sem lífeyrissjóðurinn fær er tekjufærður undir sama lið. Einnig er ávöxtun sem fyrr birt að frádregnum þessum kostnaði. Við mat á hlutdeild lífeyrissjóðsins í kostnaði er miðað við meðalstöðu ársins í viðkomandi sjóði. Meðalstaðan er reiknuð miðað við eign lífeyrissjóðsins í lok hvers ársfjórðungs.

29. Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður greinist þannig

Laun og launtengd gjöld

Stjórnarlaun	3.958	3.638
Laun endurskoðunarnefndar	630	735
Ökutækjastyrkur	570	415
Tryggingagjald	413	390
Lífeyrisiðgjöld	360	356
	5.931	5.533

Laun stjórnar og endurskoðunarnefndar

Óskar Pálsson	1.168	1.321
Eydís Þorbjörg Indriðadóttir	894	766
Guðrún Elín Pálsdóttir	780	486
Már Guðnason	715	280
Heimir Hafsteinsson	366	1.040
Guðmundur Einarsson	225	270
Árni Þorgilsson	180	210
Drífa Hjartardóttir	65	0
Ólafía B Ásbjörnsdóttir	65	0
Pétur Magnússon	65	0
Sigurður Sigurðsson	65	0
	4.588	4.373

Einstaklingar í stjórn og endurskoðunarnefnd hafa ekki verið tilnefndir til setu í nefndum og stjórnum af hálfu Lífeyrissjóðs Rangæinga.

29. Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður greinist þannig, frh.

Þóknanir til endurskoðenda greinast þannig (með vsk)

	2015	2014
Endurskoðun ársreiknings	1.358	979
	1.358	979

Þóknun vegna innri endurskoðunar er innifalin í umsýsluþóknun sem er greidd til rekstraraðila samkvæmt samningi.

Þóknanir til tryggingastærðfræðings greinast þannig (með vsk)

Útreikningar á tryggingafræðilegri stöðu	942	954
Önnur þjónusta	4.288	3.404
	5.230	4.358

Annar kostnaður

Umsýslukostnaður	37.350	33.747
Sími og burðargjöld	23	102
Fundakostnaður	350	272
Námskeið	115	
Auglýsingar	91	10
Tölvukostnaður og aðkeypt tölvuþjónusta	281	266
Endurskoðun og reikningagerð	1.358	979
Tryggingafræðileg og lögfræðileg aðstoð	2.252	1.779
Tryggingar	306	238
Gjald til Fjármálaeftirlitsins	2.371	2.214
Árgjald til Landssamtaka lífeyrissjóða	390	314
Lífeyrisúrskurðir	2.047	1.632
Húsnæðiskostnaður	742	1.034
Afskriftir skrifstofuáhalda og tölvubúnaðar	73	110
Ýmiss kostnaður	73	112
	47.822	42.807
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður samtals	53.753	48.340
Fjárfestingargjöld 55%	29.564	26.587
Rekstrarkostnaður 45%	24.189	21.753
	53.753	48.340

30. Aðrar tekjur greinast þannig

Endurgreidd umsýsluþóknun	6.141	4.818
Annað	1.173	786
	7.314	5.604

31. Sjóður og veltiinnlán greinast þannig

Arion banki hf.	235.378	214.869
Íslandsbanki hf.	8.317	7.993
Landsbankinn hf.	40	39
	243.735	222.901

32. Kennitölur úr rekstri og efnahag, fimm ára yfirlit

	2015	2014	2013	2012	2011
Ávöxtun					
Hrein raunávöxtun	6,68%	4,23%	4,43%	5,30%	3,20%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ár	4,76%	5,27%	3,98%	0,30%	(0,50%)
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga					
Skráð verðbréf með breytilegum tekjum	25,25%	22,59%	29,27%	35,30%	35,60%
Skráð verðbréf með föstum tekjum	52,29%	53,73%	47,62%	47,00%	44,30%
Óskráð verðbréf með breytilegum tekjum	4,65%	5,21%	3,28%	3,70%	4,40%
Óskráð verðbréf með föstum tekjum	8,98%	10,08%	10,77%	14,00%	15,70%
Bankainnstæður	8,83%	8,39%	9,06%	0,00%	0,00%
	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum	93,46%	93,29%	93,35%	94,50%	94,00%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	6,54%	6,71%	6,65%	5,50%	6,00%
	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Fjöldi					
Heildarfjöld sjóðfélaga með réttindi	10.258	9.909	9.601	9.285	9.086
Meðalfjöldi greiðandi sjóðfélaga	909	897	925	879	860
Meðaltal fjölda lífeyrisþega	593	545	508	500	465
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir	73,59%	75,57%	74,73%	74,10%	74,30%
Örorkulífeyrir	22,37%	20,01%	20,41%	20,60%	19,60%
Makalífeyrir	2,96%	3,36%	3,37%	4,00%	4,80%
Barnalífeyrir	1,08%	1,07%	1,49%	1,30%	1,30%
	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Fjárhagsstaða skv. tryggingafræðilegri úttekt					
Hrein eign umfram heildarskuldbindingar	(1,76%)	(8,23%)	(7,70%)	(6,20%)	(5,10%)
Hrein eign umfram áfallnar skuldbindingar	(3,71%)	(8,05%)	(6,18%)	(4,40%)	(3,30%)

FJÁRFESTINGARSTEFNA LÍFEYRISSJÓÐS RANGÆINGA 2016 (ÚTDRÁTTUR)

Forsendur fjárfestingarstefnu

Í 36. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða kemur fram að stjórn skuli móta fjárfestingarstefnu og ávaxta fé sjóðsins með hliðsjón af þeim kjörum sem best eru boðin á hverjum tíma með tilliti til ávöxtunar og áhættu. Samkvæmt 37. gr. laganna skulu lífeyrissjóðir senda upplýsingar um fjárfestingarstefnu sína fyrir komandi ár til Fjármálaeftirlitsins eigi síðar en 1. desember ár hvert.

Eignir Lífeyrissjóðs Rangæinga skulu ávaxtaðar í samræmi við lög, einkum VIII. kafla laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, 8. gr. samþykkta sjóðsins og samkvæmt nánari reglugerð fjármála- og efnahagsráðuneytisins.

Fjárfestingarstefna Lífeyrissjóðs Rangæinga

Skipting verðbréfaeignar Lífeyrissjóðs Rangæinga skal í grófum dráttum miðuð við þau eignamörk sem tilgreind eru í töflu 1. Um nánari skiptingu hlutabréfa og annarra verðbréfa má sjá í töflum 2 og 3.

Fjárfestingar sjóðsins skulu vera í samræmi við heimildir í fjárfestingarstefnu og í samræmi við gildandi lög. Heimilt er að nýta vikmörk í fjárfestingarstefnu til að nýta tækifæri á mörkuðum og/eða til að draga úr áhættu.

Eignaskipting getur farið tímabundið út fyrir tilgreind mörk, m.a. vegna skyndilegra breytinga á markaðsgengi verðbréfa. Skal þá leitast við að lagfæra hlutföll í eignasamsetningu eins fljótt og mögulegt er, þó að teknu tilliti til hagsmuna sjóðsins.

FLOKKAR VERÐBRÉFA	MARKMIÐ	VIKMÖRK
Innlán í bönkum og sparisjóðum	5%	0-15%
Ríkisvíxlar, ríkisskuldabréf og skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs	55%	40-100%
Skuldabréf bæjar- og sveitarfélaga	5%	0-10%
Skuldabréf og víxlar banka, sparisjóða og annarra lánastofnana	5%	0-15%
Fasteignaveðtryggð skuldabréf	1%	0-10%
Hlutabréf	18%	0-30%
Hlutir og hlutdeildarskírteini annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	5%	0-10%
Önnur verðbréf	6%	0-30%
Fjárfesting í íbúðarhúsnæði	0%	0-1%
Samtals:	**100%**	

Tafla 1. Flokkar verðbréfa.

	MARKMIÐ	VIKMÖRK
Hlutabréf	**18%**	**0-30%**
Skráð innlend hlutabréf	8%	0-15%
Óskráð innlend hlutabréf	3%	0-10%
Erlend hlutabréf	7%	0-20%

Tafla 2. Hlutabréf – sundurliðun á fjárfestingastefnu.

	MARKMIÐ	VIKMÖRK
Önnur verðbréf	**6%**	**0-30%**
Skuldabréf fyrirtækja	3%	0-15%
Erlend skuldabréf	2%	0-20%
Annað	1%	0-15%

Tafla 3. Önnur verðbréf – sundurliðun á fjárfestingarstefnu.